

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Jánosi-utca 54. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Tanítóknak egész évre . 2 frt.
" fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisior térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A tanév elején.

A művelődés évi történetében fontos időszak a tanév eleje. Annyira jelentékeny, hogy a sajtó is rendszeresen föllemeli szavát, figyelmezteti az államot, egyházakat, községeket, szülőket, tanfőfiakat ama kiváló értékű feladatokra, miket a nevelésügy, a művelődés reájuk ró.

A sajtó nemesebb ügyet nem is szolgálhat, mint a minő a nevelés és a művelődés. Hiszen manapság már a polgári kultúra talán legbecesebb kincse úgy az államnak, mint az államélet bármely részletének. Valamely országnak gazdagsága ez időszert már nem csupán nyers kincseiben, de értelmes, művelt állampolgáiraiban becsültetik. A jövőben nem a politikusok furfangosan átgondolt tervet, nem a milliókat tevő hadseregek gyilkos golyói, bömbölő s romboló ágyui, hanem a műveltség lesz az a hatalmas, nagy horderejű tényező, mely az emberiség sorsát intézendi.

Az egyházaknak, községeknek, államoknak, szóval kulturális intézményeket fentartó tényezőknek mindent el kell követniök, hogy legfőbb kincsünket s így hatalmunkat az értelmes, művelt polgárok alkossák. E téren filléreskedni annyit, mint a jövőt kockáztatni.

Pedig mi magyarok még manapság is többet költünk lovakra mint a népnevelésre. Míg a hadügyi budget milliókat nyel el, addig a nevelésügynél szerény ezerek feláldozása is nehézségekbe ütközik.

A szülőknek is hatalmas szerep jut abban, hogy a haza kincsét a művelődés terén előbbre vigyék. Nekik sem szabad visszariadni attól, hogy gyermekeiket művelt, önálló gondolkozásu emberré neveljék. Ezalatt nem azt értjük, hogy mindenki ügyvéddé, orvosná, pappá, tanárrá stb. képeztesse gyermekét. Ez téves irány volna. A föld mélyében kutató bányász, a földet turkáló földműves, az iparos ép oly becses s nélkülözhetlen egyede az államnak, ha a maga helyét

becsülettel, megfelelő szakképzettséggel, értelmiséggel, szóval hasznosan tölti be, mint bármely honoratior. A cél az, hogy a haza minden fia becsületes, értelmes, hasznos polgár legyen.

A tanfőfiakhoz is van szavunk; vessenek számot ama nagyfontosságú hivatással, mely állásukhoz van kötve, kövessenek el mindent, hogy a művelődést folyton előbbre vigyék.

Különösen nagy munka vár a népnevelés bajnokaira, a nevelésügy közkatonaíra, a tanítókra.

Koszorus regényírónk országga boesátotta a jelszót: „Magyarországot újból meg kell hódítani, s e hadviselés a magyar tanítókra vár.“ Igen, e szeretett hazát úgy hódítják meg újból, ha a nevelés — tanításuk — alá bizott növendékekből egységes magyar nemzetet alkotnak.

„Nyelvében él a nemzet!“ Mi még azt sem mondhatjuk, hogy a haza lakói mindannyian magyarul beszélnek. A dákorománok, szlávok, rutének, szászok, horvátok, szerbek nemcsak hogy nem beszélnek a haza nyelvét, de mindent elkövetnek, hogy elnyomhassák azt!

Évszázadok mutatják s bizonyítják, mily kevés eredményt értek el azok, kik hivatva voltak arra, hogy a nemzet belső erőinek, főleg szellemi képességeinek kifejtése által folyton fejlődő magyar kulturpolitika egységével egységes nyelvű magyar államot teremtsenek.

E mulasztást helyre kell hozni! A gyökeres javítást alapjánál a népnevelésen kell kezdeni. E munka, vagy nevezük a költővel hadviselésnek, a tanítókra vár! Kezükbe van letéve a jövő nemzedék; tanítsák rá, hogy ez a föld, a melyen született, a melyben örök álmait aludnia kell: **m a g y a r**; az a tej, mely édes anyja emlőiből **m a g y a r** föld termékeiből alakult; az a víz, az a kenyér, mely mindennapi cledelét képezi, **m a g y a r** föld adománya; szóval minden, a mivel bírunk, a mit a bölcsőtől a koporsóig élvezünk: **m a g y a r**. Tanítsák rá, hogy azt a

földet, mely szül, táplál, a porladó testnek nyughelyet ad, szeretni, ügyeit hiven szolgálalni, érte áldozni, ha kell meghalni: első szent kötelesség!

S ilyen irányban lassan, de biztosan haladjanak a kitzűzött cél felé; neveljenek értelmes, magyar polgárokat, hogy elmondhassák a késő utódok: „Magyarországot újból meg kellett hódítani“ s e hadviselést a tanítók díesöl fejzeték be.

S—ó.

TÓTH JÓZSEF.

1833—1892.

Egy munkás, tiszteletreméltó életpálya fonala szakadt el f. hó 6-án, Tóth Józsefnek, a gömörmegyei nép- és iparbank derék pénztáronkának halála által. — A férfi, kit a még korai halál ravatalra döntött, méltó arra, hogy emlékének tisztelettel és elismeréssel adózzék a társadalom, mely közügyeinek szolgálatában tevékenységét oly sokszor igénybe vette. Munkakodv, tiszta jellem, pontosság voltak jellemző tulajdonai mindazon munkásságában, melyet hivatalos működésében épen úgy, mint magán ügyeiben és a közügyek előmozdítása körül szigorú lelkiismeretességgel érvényesített. Kora ifjúságában tanári pályára készült, s művészi hajlamainak kielégítése végett tanulságos körutat tett a külföldön, éles szemmel, kitűnő műzlessel tanulmányozva a festőművészet világhírű remekét. —

A fejlődése kezdetén volt rimaszombati egyesült prot. főgymnásium hívta meg rajztanári katedrájára, melyet szigorú lelkiismerettel, pontosan, s a szakszerűség színvonalán magasabban állott ritka talentummal töltött be. E ma már virágzó intézetünk azon időben még nagyon is szerény anyagi viszonyok között indult mai fejlődése felé; Tóth József egyike volt azon tiszteletreméltó uttörőknek, kik az intézet jó hírnevének alapköveit lerakták; főgymnásiumunk történetében együtt lesz feljegyezve tiszteletreméltó neve a Baksay István, Fábry János, Szeremlei Károly, Terray Károly, Miklovics György, stb. nevével, kiknek fáradságtalan munkássága a kis algyimnásiumot mai magaslatára emelni segítette.

S úgy látszik, hogy Tóth Józsefnek hivatása volt a köztintézmények felvirágoztatásában az uttörő munka; mikor 1870-ben a gömörmegyei nép- és iparbank megalkult, őt egyhangulag választották meg az intézet pénztárnokává; s ez állást nemcsak azért fogadta el, mert tanári fizetésénél jobb jövedelmet biztosított, de leginkább

káját összeeszesoritotta, ezuppangatott s nevetett, mint egy gyermek.

Évös után újra elvezettek a nagy régi divánhoz, de most egy darabig megállottak előtte és a falon függő két olajfestésű képet nézegették.

— A Miklósom arcképe, meg az enyém. Menyasszony koromból való. Én édes istenem, olyan mintha csak tegnap lett volna, pedig nagyon régen volt.

És a visszaemlékezésnél ismét könyeztek mind a ketten.

— Jánosunk azt mondotta, hogy majd kijavittatja a képet, mert már nagyon kopott, de félünk oda adni, hogy majd elrontják. Oh az a jó édes fiunk! Ismeri uram öcsém ugy-e?

— Hogyan kérdezhetsz ilyen anyuskám? Hiszen a kedves öcsém együtt járt iskolába Jánosunkkal.

— Látja, látja, hogy korhol, hogy szid, mintha feledékeny nem is lehetne az ember. Most már csak azért is elpanaszolom a kedves öcsémnek, hogy tegnap is megszidált Miklós, a miért megbotlottam a küszöbön. Tudja-e uram öcsém, mit mondott?

— Mit kedves néni?

— No kimondjam-e, eláruljalak-e? Azt mondta, hogy te könnyelmű.

Miklós bácsi józúien lelkéből nevetett. Azután leírtak előttem az ő szeretett fiokat, ismét, meg ismét megfedekezve róla, hogy ismerem. Elmondták, hogy ő hozta nekik a tehénkét, melynek páratlan, kitűnő teje van. Három köpü méhecskét is küldött a mult őszszel, de kettőt belőlük elpusztított az az istentelen egér; most már csak egy van. Pedig a mézes mogyorót Judit néni nagyon szereti; nem tudja, hogy lesz el nélküle, ha még az az egy köpü méhecske is eltalál veszni.

— Azt már csak megörzi a jó Isten — mondta Miklós bácsi és egy kis hetykeséggel hozzá tette: „De ha elvesz, majd küld Jánosunk másikat.“

Judit néni ezekre a szavakra a fejecskéjét rázogatta és elszőnyüködvé mondá:

— Ez aztán az igazi könnyelműség, nem pedig, hogy én megbotlottam a küszöbön.

— Most meg már ő korhol, ő pirogat engem, szólt az öreg ur, hamiskásan kaesintgatva a szemem közé.

T Á R C Z A.

Aranylakadalom.

Irta: Bodon József.

A szeretet melegségével emlékezem reájuk: az én kedves öregeimre. Ha elfáradok az élet nehéz küzdelmei közt és gondolatom eltéved a tornáczos, régi házaeskába, ahol ők típtek, vonzó motyogással jártak-keltek: úgy érzem, mintha jótékony napsugár áradna ki felém a fehér ajtóskán.

Már régóta, nagyon régóta ott pihennek az akácok alatt, de azért képük előttem áll; egyetlen vonásuk sem mosódott el emlékezetemből. Örökre eltűnt gyermekkoromnak sok édes emléke fűződik hozzájuk. A mesék téli estéken, a Juczi néni esztergályozott, fényesre fogdosott guzsalya, melyről szorgalmas ujaeskákkal eregette a fonalat, a tollat fosztogató szolgáló esendes dudolgotása, a szürke ezica dorombolása a nagy karos székben, a darabka kalács, aszalt alma kis szalmaszakajában, két-három dióeska nyájas képpel nyujtva; mind, mind ott rajzanak emlékezetemben.

A kopaszodó homlok korszakához értem, mikor egyszer meglátogattam őket.

Az öreg úr a gyümölcsös kert felől tipisgált, a mint beléptem az udvarra. Tenyerét szemé elé tartva, esendesen közeledett felém. Látszott rajta, hogy hirtelenében nem ismer reám s emlékeiben kutatgat: vajon ki lehetek? Fejét kissé jobbra billentve, nyájas arczczal szemlégetett, aztán egy pillanatra megállt.

Gondoltam, megréfalom.

— Mézet szeretnék vásárolni, ide utasítottak.

Csak nézett, nézett, aztán elnevette magát.

— Mézet a patvart! Isten hozta kedves uram öcsém!

Ejnye be derék, ejnye be szép, hogy eljött. Forduljunk befelé.

— Juditkám, nézd csak kit hozok.

Judit néni lassan felemelkedett a diván sarkából és gyöngécske szeméivel nyájasan nézett reám.

— Ne szóljon uram öcsém — sugta az öreg ur. —

Nos, anyuskám, kit hoztam?

Szóltanul közeledett felénk s a mint megállott előttem, tisztes arczán, jóságos szemében és az ajka körül egyszer csak megjelent a mosolygás és reszkető hangoeszkáján felkiáltott: Kedves öcsém!

— Ugy-e mondottam, hogy eljön; ugy-e mondtam. — Szólt Miklós bácsi.

— Nagyon örvendek, igazán nagyon örvendek. Mindig emlegetjük. Miklósom mondotta, hogy eljön, de én azt mondottam, nem jön. Az ilyen öregek, mint mi vagyunk, nem kellenek már senkinek.

Mindkét öregecskének a szeméi megteltek könnyekkel. Igen hamar sirtak.

— Dehogy nem kellenek kedves asszony néném, dehogy nem kellenek.

— Nem, nem kellenek senkinek — és szomoruan rázogatta a fejét.

— Hát annak előtte nem eljárógattam-e igen gyakran.

— Igaz. Az Isten áldja meg érte. Én már feledékeny vagyok, nagyon feledékeny.

Mosolygós arczczal, reszkető kezekkel vezettek a divánhoz, mely ép olyan öregecske volt, mint ők. Leültek mellém mind a ketten és megsimogatták a fejemet, vállamat s babusgattak mint egy gyermeket.

Kis idő multával Judit néni felkelt és aprólékos gonddal, kedves motyogással rakosgatott az asztrára harapni valókat: szép fehér kalácsot, mézes mogyorót, meg pogácsát. Egy kis almájomból kivette a diós meg meggyes pálinkát, miközben jóságos arczczakája egyre mosolygott. A terítőre pergett kalácsmorzsákat felcsipegette és a szájaeskájába tette, s nagyon örült, hogy józúien falatozgatam. Mindig mellettem settenkedtek mind a ketten s kifogyhatatlanok voltak a kínálgatásban.

Judit néni — evegetés közben — elbeszélte a kalácsütés egész történetét.

— A tészta Terka dagasztotta, de a tejeeskét magam öntöttem bele, mert félek, hogy az az imposzor megkörtögyja s mindjárt nem olyan jó a kalács. Kitűnő reggeli tejeeskénk volt, ettől olyan szép foszlós, meg aztán minden hozzávalót megadunk. Ezt ám össze lehet nyomni, mégis feljön. — És reszkető ujjával szőnyren lenyomta a kalácskát és mikor az felpattant, a szájaes-

azért, mert több időt szentelhetett új állásában nemes szenvedélyének a festőművészetnek, mely téren Rimaszombati városa számos emléket őriz a Tóth József művészi alkotásaiban. Ő festette le a Casinónak Tompa Mihály, Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Széchenyi István gr. Eötvös József br., Petőfi Sándor stb., valamint a városháza nagy tanácstermének I. Ferencz József életnagyságu arcképét.

Halálát közintézményeink sulyosan érzik: a Casinónak pénztárnoka, a gazdálkodó elnöke volt, de mindenkinél többet vesztett benne a gömörmezei nép- és iparbank, melynek vagyonát alapításától fogva maig 22 esztendőn kereztül lelkiismeretesen őrizte, érdekeit szíven viselte s sokoldalú képzettségével és tapintatosságával mindig előmozdította. Sirja fölő fájdalmas szívvel áldozuk az elismerés és hála koszorúját, s szeretett hozzátartozóinak mélyszégyes gyászába szőles körű közönség osztozik.

A család a következő gyászjelentést adta ki:
„Öv. Tóth Józsefné szül. Káposztás Emilia és fia Béla, — továbbá öz. Litkey Péterné és gyermekei, — Tóth Gábor nejevel és gyermekeivel, a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett férj, jó atya, testvér és rokonnak Tóth József a gömörmezei nép- és iparbank pénztárnokának folyó év és hó 6-ik napjának délelőtt 9 óráján, élte 59-ik, boldog házasságának 32-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hullt teteműi szerdán, szeptember hó 7-ikén délután 5 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra tételni. — Béke poraira! — Rimaszombati, 1892. évi szeptember 6-án.

Törs Kálmán.

A magyar irodalomnak nagy halottja van. Egy jeles tollu, szerény munkása, Törs Kálmán életkora delén, szellemi ereje teljében kidőlt a sorból. Benne egy ideális lelkiéletű, minden ízében nemes és előkelő tehetség hamvadt ki, mely az irodalmi munkásság minden terén sikerrel próbálkozott s az önfeláldozásig menő fáradhatlan tevékenységével egy ország elismerését vívta ki.

Törs Kálmán az 1843. évben Rimabrézón született jómódu polgárszülötktől. Családi neve eredetileg Tirtsch volt, s ezt a magyaros hangzású Törs névvel akkor cserélte fel, midőn a Kisfaludy társaság egyik irodalmi pályázatán egy költeményével dícséretet nyerve, az írói pályának szentelte magát. A középiskolákat Rimaszombatiában végezte s a jelenlegi egyesült protestáns gimnázium növendékei sorába 1853-ban, vagyis a tanintézetnek az osztrák ev. algymnáziummal való egyesülése évében lépett, s ettől kezdve a gymnasium legjelesebb növendékei sorába tartozott. Tanulói pályájáról valók az irodalom terén tett első szárnypróbálgatásai, melynek emlékét a rimaszombati ev. prot. gymnasium „Önképzőkör”-ének u. n. „Emlékkönyv”-e őrzi.

Középiskolai tanulmányait egyébiránt részben Kismárkon folytatta, amennyiben a rimaszombati gymnasium akkoron csupán hat osztályu volt. Azoknak befejezése után a budapesti egyetem jog- és államtudományi facultásának hallgatója lett és az ügyvédi vizsgát sikeresen letévén, rövid ideig ügyvédi irodát tartott fén. Hajlamai azonban, épugy, mint az bevallott mesterénél: Jókai Mórnál történt, elsőlították e rideg hivatás teréről, s ez időtől fogva összes tehetségét és erejét az irodalomnak szentelte. Eleinte a „Hon” szerkesztőségének volt tagja, hol a magyar publicisztika legelőkelőbb képviselőivel együtt dolgozva, tehetsége mindinkább izmosodott. A széles olvasottsága, gyorskezü fiatal író esakhamar az elsők közé küzdte fel magát s a politikai cikkekén kívül egyéb irodalmi termékek is dícsérik ez időből jeles tollát. Többek közt hosszabb ideig volt az „Üstökös”-nek kedvelt munkatársa, majd Jókai megbízásából szerkesztője, s midőn a balközép kormányra jutott, s vele együtt lapja: a „Hon” is irányt változtatott. Törs Kálmán, elveitől törhetlenül ragaszkodva megvált a laptól, s ez időtől fogva erejének javát a „Vasárnapi Újság”-ban közlött sokoldalú cikkeibe fektette.

— Isten mentsen apuskám, hogy én korholjalak, csak a gyermeket szokták korholni. De ne mondjal olyant, hogy elvesz az az egy köpü méhecskénk. Nem jó azt emlegetni; hol venném én aztán a mézecskét a mogyoróhoz, mond: hol venném? Látod apuskám, ez a könynyelműség! De én ezt nem pirongatásképén mondom, Isten mentsen meg ettől.

Mosolyogva gyönyörködtem ezen a kedves zsörtölődésen, melynek alapja a szeretet, meleg ragaszkodás volt. A zsörtölődés után hogyan babusgatta, dédelgette egymást a két öregecske. Olyanok voltak, mint a gyermekek, mindig durnzsolgattak, mindig motyogtak valami felett és igen kedves totyogással jártak-keltek a házban.

Ebéd utánoként aludni szoktak egy keveskét; aztán a meiyikök korábban fölébredt, nagy esendesen oda tipegett a másikhoz, hogy a legyet elhajtja róla, vagy csak hogy lássa: alszik-e? Innen kitipegett a konyhába, szorongó vigyázattal téve be maga után az ajtót, hogy zajt ne csináljon, és Terkát suttozva figyelmeztette, hogy a világrt ne esőrümpöljön az edénynyel, a mire Terkának igen nagy hajlandósága volt mindég.

Egy hosszú félszázadot éldegelve át együtt, kedélyviláguk egészen összeforrott, gondolataik, vágyaik egyek voltak. A tisztas jölét, a melyben éltek, megövtá őket a keserűségekől és az élet durvább érintéseitől.

A világ lármás zajától elvonultan, teljes tisztaságában megőrizhették hitüket és a vallásos érzületet, mely a zsolttár vasárnapoként kezökbe adta, hogy a falu kis templomába lépegessenek. A tisztelet, mely őket környezte, jól esett nekik; nyájias, derült arccal fogadták az üdvözléseket; szóba állottak mindenkivel; tudakozódtak bajaikról és együtt sopánkodtak, nevettek vagy könyeztek az emberekkél.

Jó tanács, egy kis segedelem, már a mennyi telt, vagy vigasztalás mindig készen volt náluk. Judit néni az emberek, Miklós bácsi pedig az állatok gyógyítgatása körül tünt ki, s ezen a téren bizonyos tekintélyre tettek szert e kis faluban. S ezt a tekintélyt nem esorította egy-egy sikertelenség sem, valamely tehénkének gyászos kimulása.

Sára, a vén cigányasszony hordta a gyógyfűveket, a mikért egy szakajtőcska lisztet, tojásját meg krumplit

Rendkívül széleskörű írói munkásságának részletezése nem lehet feladata e rövid megemlékezésnek. Elég annyit említenünk, hogy Törs Kálmán neve egyike lett a magyar irodalom legjobb hangzásu neveinek. Bár szülőföldje sohasem tudta eléggé méltányolni érdemeit és nem talált módot arra, hogy szorosan magához esatolja nagynevű szülötét: Törs Kálmán sohasem feledkezett meg a százberezi Gömörmegyeről és a rimaparti esöndes városka gimnáziumáról. Midőn a két gymnasium egyesülésének 25-ik évfordulója alkalmából az 1878-ik évben nagyszámu emlékünnepelely tartatott, azon egy alkalomra irt magas szárnyalásu gyönyörű költeményét: „A mustármag” címűt szavalták el, mely az ekkor kiadott „Emlékkönyv”-nek egyik legszebb ékessége.

Ugyanezen évben a szentesi kerület függetlenségi párti programmal országgyűlési képviselővé választván őt, ismét az aktív politika terére lépett, s a kerületet tizenégy éven át képviselvén, ez időből politikai pályájáról is számos maradandó becsü alkotás dícséri.

A fáradhatlan, túlfeszített munkásság, melyet mint országgyűlési képviselő, publicista, politikai vezérezikkiró, tárczairó, költői és szépprózai elbeszélő kifejtett, csakhamar aláta testi egészségét. Hozzájárult, hogy politikai téren az ellene érvényesült intriguák következtében legutóbbi fájdalmas mellőztetést szenvedett. Ez idő óta, bár folytonos munka közt, de betegem élt. Ugy sorvadt el lassanként, mint a beteg növény, s nem volt számára többé menekülés. F. évi augusztus hó 31-én örökre lehunyta szemét. Egy ország részvéte kísérté sirjába, egy ország elismerése tesz arra koszorut. Legyen áldott jóságos emlékezete!

Tanítóegyesületi közgyűlés Rimaszéesen.

(A „Gömör-Kishont” saját külön tudósítása.)

A rozsnó-egyházmezei róm. kath. tanító-egyesület 1892. aug. 30—31-én tartotta nagy gyűlését Rimaszéesen. Az élénk részvét, melyet a rozsnói kath. egyházmezeinek négy vármegyében lakó tanítótsága a nagy gyűlés iránt tanúsított, ékesszóló bizonytsága annak, hogy a magyar tanügynek ezen lelkes napszámosi hivatásuk magaslatán állanak, mert nem ismerve semmi fáradságot és áldozatot, a legtávolabbi vidékekről sereglettek Rimaszées vendégszerető városába tanulságos eszmecsere és ismereteknek gyarapítása céljából.

A közgyűlés részleteiről a következő tudósítással számolunk be:

Előkészítő bizottsági ütés. Miután az egybesereglett egyesületi tagok Nagy István rimaszéesi tanító kartársukban szíves házigazdára találtak, Horváth János, Bahéry János, Timko Mihály és Jóköy Emil egyesületi tagokból álló bizottság megjelent nagyszámu és főtisztelendő Fábrián Ferencz kanonok és egyházmezei főtanfelügyelő urnál, hogy őt a bizottsági ülés vezetésére felkérje. Az érdemekben gazdag főtanfelügyelő a bizottság tagjait a nála megszokott szívelyességgel fogadta s velök együtt a gyűlés színhelyére a római kath. iskola tantermébe ment. Az egybegyűlt tagok igaz szívből eredő éljennel fogadták a főtanfelügyelő urat, a ki is a tagokat rövid beszéddel üdvözölve, a bizottsági ülést megnyitá. Majl Horváth János világi elnöknek adta át a szót, a ki szíves Isten hozottal fogadta az egybegyűlteket s felkérte Tóth Géza főjegyzőt a Rozsnón tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasására. A jegyzőkönyv felolvasatván, annak hitelesítésére Timko Mihály alelnök és idősb Ruber Vinceze örökös tiszteletbeli elnök kértettek fel. — A pályamunkák bíráló bizottságának elnöke tudomására hozza a tagoknak, hogy miután egyik bíráló bizottsági tag beteg volt, a pályamunkák nem bírálhattak meg alaposan, miért is indítványozza, hogy alakuljon egy bizottság, a mely holnap reggelig teljesitené ezen feladatot. Indítványa elfogadtatott s bírálókul id. Ruber Vinceze, Timár István és Makkay György választattak meg. — A pénztári számadások megvizsgálására Finger Ede, Miriovszky Ede és Gleich Ferencz küldettek ki. A segélyegyleti pénztár állapotának constatalására Béres János, Jarosek János és Oravesik János kértettek fel. A másnapi közgyűlésen tartandó tisztújítás céljából a kijelölő bizott-

ság tagjaiul Mrafesák József elnöklele alatt Benko János, Oravecz János, Berzety Károly, Bahéry János, Suga János és Stupek Kassián szölitattak fel. Midőn az egyes bizottságok így megalakultak, az előkészítő bizottsági ülés az egyházmezei főtanfelügyelő lelkes éltetése közben véget ért.

Kirándulás Csizbe. Az előkészítő bizottsági ülés után az egybegyűlt legnagyobb része Csizbe ment, hogy hazánk ezen rohamosan fejlődő kies fürdőhelyét megismerhesse. A kik részt vettek a gyalogsétában, sohasem fogják elfeledni a kellemes és érdekes utat. A barátságos beszélgetésben ugy elmúlt az idő, hogy egyszerre csak azon vettük észre magunkat, hogy czélnál vagyunk. Vigan folyt az ismerkedési estély, a mely után egy derült, kedélyes estnek feledhetlen emlékével tértünk vissza Rimaszéesre éjjeli nyugalomra.

A közgyűlés. Másnap, azaz augusztus 31-én reggel a közgyűlésen résztvevők a rimaszéesi róm. kath. templomba gyűlekeztek az egyházmezei főtanfelügyelő ur által tartott, „Veni sancte”-val egybekötött szent misére. Lélekemelő volt a nagyszámu tanítótság részvételével végbement ajtatos isteni tisztelet, mely után a vendéglő nagy termében megtartatott a tulajdonképeni közgyűlés.

A főtanfelügyelő ur a legszívelyesebben üdvözölvén az egybegyűlt papságot és tanítókat, szóbeli ékesszólással előadott beszédben büszkének vallotta magát, hogy e tanfűtűletnek lehet feje. „Nem tartom szükségosnek — ugy mond — a tanítói hivatás magasztosságát e helyütt fejtegetni, mert tudom, megvagyok róla győződve, hogy a rozsnó-egyházmezei kath. tanítótság hivatásának magaslatán áll.”

A megnyitó beszéd elhangzása után Horváth János elnök felkérésére Tóth Géza főjegyző felolvasta a mult gyűlés jegyzőkönyvét, mely tudomásul vétetett s Oravecz János és Timár István tagok által hitelesítettett. Erre a főjegyző a bizottmányok és az egyes köröknek lefolyt évi működéséről tett jelentést és e főpénztáros ismertette a pénztár állapotát, kérvén a tagokat, hogy hátralékaikat fizessék be. Majl miután a segélyegyleti pénztáros a a segélyegylet vagyonáról szóló kimutatást előterjesztette, pályamunkák bíráló bizottsága jelentette, hogy a: „Mit tehet a tanító társadalmi állásának és tekintélyének emelésére” című pályakérdésre öt munka érkezett be — Miután azonban a pályamunkákat oly rövid idő alatt nem bírálhatták meg alaposan, s Makkay György szerint az öt munka közül egyik sem érdemli meg a pályadíjat, indítványozza, hogy halasztassék ezen pályadíj a jövő évre. Tekintettel azonban arra, hogy a pályázati feltételek egyik pontja szerint a pályadíj az aránylag legjobb munkának feltétlenül kiadandó, habár az abszolút becseszel nem is bír, új bizottság alakítottatott, a munkáknak újból való alapos átnézése végett, azon utasítással, hogy a pályadíjat az aránylag legjobb munkának ítélje oda.

Erre Timkó Mihály alelnök olvasta fel „Miként kell a gyermekeknel a gondolkodó- és ítélő tehetséget felbreszteni és fejleszteni?” című munkáját. A szép és alapos ismeretekről tanuskodó munkáért a felolvasót a gyűlés barsány éljenekkel és elismeréssel jutalmazta.

Makkay György indítványa, mely szerint megyés püspök ur ő Excellenciája a tanítókat eszentul végrelesen nevezze ki, nem pedig ideiglenesen, elfogadtatott. A külfölele indítványok megtétele közben lépett a terembe Groó Vilmos kir. tan. és tanfelügyelő ur, a kit a tagok éljenek megjeleneztek.

Majl következett a tiszviselők választása. Az egyesület tiszviselői köszönetet mondva a beléjük helyezett bizalomért, állásaikról lemondottak. Az új tiszviselők a következőkép lettek megválasztva. Elnök: a Várgede-Kishonti körnek legnagyobb öröme Timkó Mihály edlgi alelnök, alelnök: Mrafesák József, főjegyző: Fedor János, aljegyző: Timár István, könyvtáros: Stupek Kassián, segélyegyleti pénztáros: Csomor Gusztáv.

Végül az 1889/90., 1890/91-ik évről szóló évkönyvek osztattak ki a tagok között. A főtanfelügyelő ur buzditva a tagokat a szorgalmas munkálkodásra, köszönetet mond eddigi buzgó fáradozásukért és türelmükért, Isten áldását kérve a kitűzött cél eléréséhez, a gyűlést be-rekeszti.

kapott. De az öreg ur által, figyelmes rá gondolással öszszegyűjtött bagót is nagy szívvél fogadta.

A gyógyfűveket Judit néni maga száritgatta a tornácson, háromszor-négyszer is megfordigatva, megszemlélgetve napoként. Maga rakosgatta el apró vászon zacskóba gondos figyelemmel; gyakorlott szeme a világrt öszsze nem tévesztette volna őket.

Ilyen igénytelen egyszerűségben nyugalmas magánosságban vonult el felettök egy félszázad, minden nagyobb rázkódás nélkül. (Az öreg urnak egy pár fiatalkori kalandoskájára régen a feledés fátyola borult.)

A nagy világ embere még elképzelné sem tudja: hogyan lehet így élni le egy hosszú életet? Pedig ez az élet tele volt esendes örömekkel, igazi boldogsággal. Virág fakasztó tavasz, a kalászos nyár, a gyümölcsérlelő ős mind meghozta a maga egyszerű örömet, melyet benső világuk öszszhangja, megelégedése arany porral hintett be. Nekik gyönyörűséget szerzett a hó alól kibuvó zöld fűvecske, a kalászba szökkenő vetés, az első tavaszi napfényen zsongó méh, a mézes virágok illata, melyet a légáramlat magával hozott házaeszkájok tornácára. Lelkük üdésége, tisztán megőrzött fogékonyaságuk örömet talált mindenben, a mit a természet esodás világa nyújtott.

Az első unoka fűrtös fejecskeje, sikongató szája és annak a kövér kezececskének vidám munkája a nagyapa hófehér szakállá közt: milyen kacagó napfényt hozott az ősi kis házba. A nagymama örvendező lelke kiült az arezára, mikor fűrszteni segített a esöpp fűzköt, a ki egyetlen esapással teli föcsesentette az arezát a fürdő ví-zével, melyet Miklós bácsi hangos nevetés közt törülgett le róla. Mert, természetesen, az egész család ott áll-dogált a teknő körül.

Aztán a gyönyörű hajadonna esepredett leány-unoka, a mint hajló virágszállként oda simult a nagyapa galambösz fejéhez. Nyiló rózsza a fehér havon.

Mennyi öröme, édessége az életnek, melyet csak egy-egy haláleset fájdalma zavart fel korunként. De val-lásos lelkek lassacsán megenyhült a csapások után és az elköltözött emléket hű szívök megőrizte.

Igy virradtak az én öregeim arra a nagy napra, melyet nem rövid készülődés előzött meg.

Már kora reggel egy vékony, nagyon vékony han-

goeska énekelgette a zsolttárokát a kis oldalszobában. A gyöngye, reszkető hangoeskan mély megilletődés, vallásos áhitat ömlött el, mintha könyeken keresztül rezegnének át a koronás költő örökéletű szavai.

Az atyafiság, gyermekek, unokák, dedunokák egytől-egyig megérkeztek. Miklós bácsi derült arccal, szokatlan fűrgeséggel sürgölődött közöttük. Majl az egyik, majd a másik esöpp unokát kapta a karjára; enyelgett, játszo-zott velök. Kordován esizmáján a kis arany sarkantyú ví-dáman pengett bele a gyermek kacagásba. Szép ős haja simára fésűlve, hófehér bajusza gondosan kicsapva, szemében a szokatlan tüzzel azt a benyomást tette, mintha egy negyedszázadot fiatalodott volna ezen az egy napon.

Egy fűrtös fejű, esintalan kis fűzköt kedvéért még a sarkantyúját is öszszverte. Es mondhatom, hogy pompásan sikerült. Ha nem egészen ugy is, mint ötven évvel ezelőtt, de azért öröm volt azt nézni. Legfeljebb most egy kissé hosszasan kellett illegetni a bokáit, mint régenre meg aztán egyszer-kétszer meg is csusszant a lábujjhegyre állásnál. De azért a kis fűzköt ép ugy öszsz-verte esöpp kezét, a Miklós bácsi arca ép ugy ragyogott, mintha a régi módon pengett volna öszsze a sarkantyúja.

A benyiló ajtaján kilépett Judit néni, a szép galambösz arany menyasszony, környezve gyermekeitől, viruló hajadon unokáitól. Hófehér fején arany esipkés főkötővel, tisztas arczán meghatottsággal, szeme pilláin der-rüs könyvespeppel.

Miklós bácsi esendesen eléje ment s keze után nyult. Ajkainak remegése mutatta, hogy szólni akar, de csak ezt az egy szót birta kiejteni halkán, elfogódva: „kedves.” Emelt fővel, szeretettől sugárzó arccal állott meg előtte. Keze ott reszketett az ő kezében, szeméi ott nyugodtak az ő nyájias tekintetén, mint akkor, réges-régen, egy félszázaddal ezelőtt, melynek örömmel, bánattal vegyes eseményei átvonultak emlékezetükön, mint egy tiszta, átlátszó felhő.

Az őszi napsugár bevillant az ablakon; meleg fényét ráhintette a két hófehér főre, mint a természet koszorúját.

E pillanatban megszözlalt a kis templom harangja; ünnepes hangjainál sziveik reszkettek, mint akkor, régen és a két tisztas ős fej némán borult egymásra.

A közebed. A tanulságos közgyűlés után közebed volt a nagyteremben. A rimaszécsi tanító ez alkalomra készítet egy gyönyörű szivartartót s azt Nagy István kijátszta. Ebéd közben kéretett fel Bahéry Irén k. a. tanító a húzásra. Reménykedve és örömlőre az említett kisasszony a főtanfűgyelő ur nevét húzta ki, mint a szép kivitelű tárgy nyerteseit. — Felköszöntöket mondtak főt. Bráz János rimaszécsi esp. plebános a tanítókra, mint a város vendégeire; a főtanfűgyelő a pápára és a királyra Bahéry József a püspök ő excellentiájára, Leszniczky Mihály ez. kanonok esp. plebános az egyházi és világi tanfűgyelők együttes munkásságára, Bahéry József Leszniczky Mihályra, Groó Vilmos kir. tanfűgyelő Hoffmann Vendel volt főtanfűgyelő ő méltóságára, Fedor János a papságra, Borbás Géza esp. pléb. a tanítókra, Horváth János a városi közönségre, Jókői Emil az új elnökre és főjegyzőre, ifj. Ruber Vince a a káptalanra, Tóth Géza Lehoczky Józsefre a „Népevelő” munkatársára, mint vendégünkre; Groó Vilmos kir. tanácsos tanfűgyelő „szeretett Ruber bácsinkra”, Lehoczky József dr. Komlóssy Ferenczre, a kit főtanfűgyelővé történt kinevezése alkalmával táviratilag üdvözöl az egyesület stb. stb.

A közebed után elbucszunk a vendéglátó Rimaszécsztől, s a tagok áthatva a szilárd összetartás érzetétől és az egyesületi közszellemtől, a szelrőzsa minden irányában széteszoltak, hogy folytassák továbbra is haladásukat azon az uton, a mely rögzös ugyan és töviseket terem de buzgó törekvés és igyekezet mellett meghozza az embernek a kedélyállapot nyugalmát, a lelkiismeretes munka teljesítésének boldogító tudatát. J.—

Varosi közgyűlés.

Régi szokás szerint a szerdai közgyűlésen sem jelentek meg többen, mint máskor, noha általánosan el volt terjedve, hogy Kossuth díszpolgárrá való választása ép e közgyűlésen fog indítványoztatni. A közgyűlés ez érdekes jelentől lapunk más helyén bővebb tudósítás van. A hó tárgysorozatból kiemeljük a következőket: Felolvastattak az összes községi iskolák 1892—93. évi költségvetései, melyekből kitűnik, hogy városunk a jövő iskolai évben több mint tízezer forinttal járul a különböző tanintézetek fentartásához, s ez összeget ezuttal is pótdadóján fogja fedezni. Érdekes vitára adott alkalmat a város erdeiben termelt makk eladásának jóváhagyása. A város erdésze ugyanis az ideai termést 3700 frtra becsülte: a kellő módon kihirdetett árverésen azonban egyfelől oly esekély számmal jelentek meg a vevők s másfelől oly esekély összeget ígértek az egész termésért, (1350 frtot), hogy a városi tanács a közgyűlés megkérdezése nélkül az eladást, 1300 frton, nem merje jóvá hagyni: így került ez a tárgy is a szerdai közgyűlés sorozatába, noha a még hétőn kibocsájtott meghívó körlevélben jelezve nem volt a tárgyhöz többen szólottak hozzá, és pedig némelyek az árverési jegyzőkönyv jóváhagyását sürgették, mások új árverést szerettek volna kitűzni kedvezőbb eladási ár reményében, ismét mások a jóváhagyást a kiserdő kivételével szerették volna megadni. Végre is ezuttal levették a napi rendről s az ügy elintézését a tanács belátására bízták. A képviselő-testület néhány tagjának kitérővel folytán az új választás megejtése, illetve egyelőre a választói névjegyzék elkészítése elrendeltetett s ennek foganatosítására bizottság küldetett ki. A lakosság arányához képest jövőre 56 képviselő testületi tag lesz, kik között 28 választatik. Ezenkívül még több apróbb tárgy indítetett el.

Törvényszéki csarnok.

Vagyonbukott deliquensekkel volt dolga a rimaszombati kir. törvényszék fenyítő osztályának a f. évi augusztus hó 31-én megtartott végtárgyalási határnapon. — Ugyanis:

Geseit Jakab putnoki lakos ottani volt kereskedő — az egyik deliquens — esalárd bukás büntette s vétkes bukás vétsége miatt ült a vádlottak padján, a beszerzett bizonyítékok s kihallgatott tanak vallomása alapján — **Dr. Strausz József** ügyvéd védbeszédének meghallgatásával — a kir. tvszék Geseit Jakabot a btkv. 414. §. 4. pontjába ütköző esalárd bukás büntette alól fölmentette — ellenben a btkv. 416. §. 3. 4. pontja szerint minősülő vétkes bukás vétségében vétkesnek mondotta ki, s e miatt ugyanezen §. alapján két havi fogházra és három évi hivatalvesztésre, valamint az eljárás körül felmerült költségek megfizetésére ítélte. Az ítélet ellen ugy a kir. ügyész, mint a vádlott, illetve annak védője felebbezést jelentettek be.

Kis Sámuel nyustyai volt kereskedő klenőzi lakos a másik deliquens vétkes bukás vétsége miatt volt vád alá helyezve. A kir. törvényszék az ügyési indítványt magáévé fogadta, a vádlottat a btkv. 416. §. 3. 4. pontjába ütköző vétkes bukás vétségében vétkesnek találva, s őt a btkv. 416. §. alapján a 92. §. alkalmazásával 25 frt pénzbüntetés mint főbüntetésre behajthatatlanság esetén 5 napi fogházra ítélte. A mellékbüntetés kiszabása jelen esetben a btkv. 54. §-nak értelméhez képest mellőzve lett.

Közönség köréből. *)

Nyilatkozat.

Szemben azon célzatos híresztelésekkel, melyek szerint egynémely tanintézetekben alkalmazásban levő

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget

a Szerk.

tankönyvek üzletében kaphatók nem volnának, szükségnek tartom kijelenteni, hogy a most kezdődő tanév alkalmából ugy a helybeli és vidéki összes elemi iskolákban, valamint a helybeli egyes. prof. főgymnásiumban s községi és polgári leány iskolában előirt összes tankönyvek és tanszerek nálam nagy mennyiségben állandóan raktáron vannak, azok együtt s egyszerre a rendes bolti árakon bármikor azonnal kaphatók.

Rimaszombat, 1892. szeptember 6-án.

Kármán S. könyvkereskedése.

Helybeli hírek.

△ A Kossuth-ünnep. A lefolyt héten nagy hazánkfiának 90-ik születésnapján tartandó ünnepélyre vonatkozólag a mozgalom stagnált. Mindössze annyi történt, hogy a dalgyesület szorgalmasan tanulja az előadandó darabokat, s ugy a délutáni ünnepélyen, mint a banketten gazdag másorral fogja meglepni a közönséget. A stagnálás oka az, hogy a rendező bizottság a képviselő testület szerdai ülésén megjelent városatyák magatartásától tette függővé a saját tevékenységét. A közgyűlés ma szerdán a képviselők élénk részvételével meg is tartott, s annak lefolyásáról a következő tudósítást vettük: „Azon lélekemelő, magasztos ünnepélyben, melyet a magyar nemzet legnagyobb fiának 90-ik születésnapjára máris előkészít, hazafias kegyelettel és hagyományos lelkesedéssel vesz részt Rimaszombat város közönsége is. Lapunk előző számaiban részletesen megemlékeztünk azon módokról, melyek szerint mi a Kossuth-ünnepélyt megtartandónak véljük, s őszinte örömlőnkre szolgál feljegyezni, hogy e tekintetben városi képviselőtestületünk s társadalmi vezéreink intenióit teljesen sikerült eltalálnunk. A ma — szeptember 7-én — megtartott képviselőtestületi közgyűlésen Dr. Szabó Samu m. főorvos tette meg az első indítványt, figyelmébe ajánlva a képviselő testületi közgyűlésnek a közelgő nagy nap jelentőségét, javasolta a nevezetes nap megünneplését kivilágítással, hazafias dalok előnéklésével stb.; s szavai lelkes viszhangra találtak. Majd utána Abonyi János törvényszéki irodaigazgató indítványozta hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfia 90-ik születésnapja alkalmából Rimaszombat város díszpolgárává választassék. Az előterjesztett indítványt a közgyűlés egyhangulag nagy lelkesedéssel magáévé tette, s ehhez képest **Kossuth Lajos egyhangulag Rimaszombat város díszpolgárává választatott meg.** A szept. 19-iki ünnepélyek rendezésére pedig egy bizottság választott, melynek tagjai Szabó György polgármester elnöklete alatt: Dr. Szabó Samu m. főorvos; Marton János és ifj. Süteő István ügyvédek, Dr. Löcherer Tamás t. főorvos, Kovács Zsigmond czipőgyáros és Soós Ferencz építész.

**** Személyi hírek.** Sztaniszlavszky Adolf és Tomcsányi László, a rimaszombati kir. törvényszék bírái hat létig tartó szabadságidejükre haza érkeztek és működésüket megkezdték. — Samarjay János, földbirtokos és Lengyel Samu, takarékpénztári pénztáros folyó hó 2-án három-négy heti tartózkodásra a postyéni fürdőbe utaztak. — Kolbay Sándor a rimaszombati kir. törvényszékhez kinevezett új törvényszéki bíró, f. hó 6-án érkezett meg Rimaszombatba, s 7-én elfoglalta hivatalát.

Miskolczt István. Hosszas szenvedés után folyó hó 2-án éjjel, alig negyedóraig tartó halálküzdelem vetett végett egy tevékeny munkás életnek, a rimaszombati iparos világ egyik legkitűnőbb tagjának. Miskolczt István abban a munkakörben, melyre végzte elkötözte, a szó legteljesebb értelmében szakértő volt s mint műezukrás a megye háraín tul is a legjobb hírnévnek örvendett. A társadalmi életben is egyike volt a legrokonszenvesebb alakoknak: aranyos kedélye, kifogyhatatlan humora sok derült órát szerzett jó ismerőseinek és barátainak. Elhunyt széles körben keltett részvétet s végtisztességén vasárnap délután 4 órakor társadalmunk minden rétege képviselve volt. A helybeli dalárda, melynek egykor egyik legtevékenyebb érdemes tagja vala, sirjánál egy gyönyörű gyász-dallal vett búesat az elkötözöttől Legyen nyugalma esendes! — Özvegyének és árváinak adjon vigasztalást az általános részvét, mely a megboldogultat örök nyugó helyére kísérte. — Haláláról a család a következő gyász-jelentést adta ki: „Özv. Miskolczt Istvánné szül. Müller Mária ugy a saját, mint gyermekei: Margit, Lajos, Mária és Riza, — továbbá id. Miskolczt István és a többi rokon nevében is megtört szívvel jelenti a feledhetlen jó férj, gondos apa, szerető fia és rokon Szendrői ifj. Miskolczt Istvánnak folyó 1892. évi szeptember 3-án, éjjeli 2 órakor, hosszas szenvedés után, életének 47-ik, boldog házasságának 19-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó szeptember hó 4-én, d. u. 4 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a rimaszombati sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó szeptember hó 5-én reggeli 7 órakor fog a rimaszombati róm. kath. templomban az egék Urának bemutatatni. — Áldás és béke lengjen a kedves halott porai felett! — Rimaszombat, 1892. év szeptember hó 3-án.“

Az iskolai év megnyitása. A helybeli egyesült prot. főgymnásiumban az 1892—93-ik tanévet folyó hó 5-én nyitotta meg Bodor István igazgató a fentartó testület képviselőinek, a tanári karnak s az egybesereglett tanulók ifjúságnak jelenlétében. A „Jövel szentlélek úristen“ kezdetű egyházi ének eldalolása után Paál Ferencz ref. káplán mondott szépen kidolgozott imát, melyben az Úr áldását kérte mindazokra, kik a nevelés által a legszebb hivatást töltik be az emberi társadalomban, majd Bodor István az ifjúsághoz intézett lelkesítő beszéd kíséretében felolvasta az iskolai törvényeket, melynek figyelmes meghallgatása után dr. Veres Samu vezetése alatt a tanulók Kölesy Hymnusát énekelték el s ezzel az iskolai év megnyitásának aktusa véget ért. A folyó tanévre a beiratkozási napokon összesen 276 tanuló jelentkezett, tehát valamivel kevesebb mint a múlt évben, de tekintve azt, hogy a betegség vagy más ok miatt elmaradtak a folyó héten, igazgatói vagy tanárkari engedély mellett még mindig beiratkozhatnak: minden valószínűség szerint az ideai létszám a tavalyit felül fogja mulni.

Tűzereink holnapután szombaton érkeznek Rimaszombatba. Tegnap volt a nagy gyakorlat befejezését jelző u. n. „abschlag“, s ma indulnak haza felé, Sajó-Szent-Péteren megpihennek; holnap Bánréveig mennek s szombaton délfelé ide érkeznek, hol bizonyára szíves fogadtatásra találnak a hatheti távollét után.

Palócz Kálmán kedvelt s kitűnően szervezett zenekara mely az ideai fürdőszézonban Alsótátrafüred vendégeit szórakoztatta, városunkba érkezett.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a jó ismerősöknek, rokonoknak, barátoknak, kik feledhetlen emlékü férjem végtisztesség fételén megjelenésük által fájdalomunkban osztoztak, különösen pedig a helybeli dalgyesület tagjainak részvétükért halás köszönetünket nyilvánítjuk. — Rimaszombat, 1892. szeptember 6-án. Özv. Miskolczt Istvánné és családja.

Vármegyei és vegyes hírek.

Alapítvány. Kún Bertalan, a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület apostoli szellemű püspöke neve napja alkalmából a sárospataki, miskolczi és rimaszombati főgymnásiumok tápintézeti javára egyenkint 1000—1000 frtos alapítványt tett. A jeles egyházfő feleköl gondolkozására vall azon körülmény, hogy az alapítványi összeg szétosztásában a nevezett főgymnásiumok között nem tett különbséget, holott a rimaszombati iskola a két prot. felekezet közös felügyelete alatt áll.

Athelyezés és kinevezés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke, **Medgyesy Géza** rozsnyói kir. járásbírósi joggyakornokot a rimaszombati kir. törvényszékhez helyezte át; helyére pedig **Granovszky Sándor** végzett jogászt nevezte ki.

Kinevezések. A vallás és közoktatási m. kir. miniszter a dobsinai állami polgári iskolához áthelyezett Rőcey István helyére a nagyrozei polg. iskolához rendes tanári minőségben Barkóczy Gusztáv deési polgári iskolai tanítót helyezte át s az ugyanezen iskolától a szőlősi polg. iskolához áthelyezett Dövényi János tanár helyére Kocsis Samu tanárjelöltet nevezte ki segédtanítói minőségben.

Athelyezés. Dr. Baloghy György miskolczi kir. alügyész — Baloghy Endre helybeli ügyvéd jeles tehetségű fia — saját kérelmére a kassai kir. ügyészséghez szintén alügyézi minőségben helyeztetett át.

Gyilkosság. Szilágyi László alsó-hangonyi lakos mult hó 31-én eladott ökreinek árából egy kis sziverősitőt akarván hoztatni, feleségét, ki az eléggé meg nem okolt dubajkodási vágyat ellenezve, férjével összeszólalkozott, egy hosszú konykakéssel szíven szúrta. Az asszony azonnal meghalt, hat kis gyermeket, kik közül a legkisebbik 1½ éves, árván hagyva maga után. A gyilkost elfogták s a rimaszécsi járásbíróshoz kísérték.

Veszedelmes lőrügés. Uzapanyton folyó hó 4-én Demeter Lajos iskolás fiút játék közben úgy fejbe rugta egy jámbor ló, hogy a koponyáján kapott hosszú és mély sebbel vérbe fagyva kellett beszállítani a helybeli kórházba.

Gyilkos csizmadia. Tornallyán — mint a „Rozsnyói Híradó“ írja — egy csizmadia mester annyira megverte az inasát, hogy ez a szenvedett sérülésekbe belehalt. — Mult pénteken boncolták fel a fiu holttestét, s az orvosi tudomány van hivatva megállapítani, hogy tulajdonképen a mester bántalmazása okozta-e a gyerek halálát, vagy pedig természetes halállal mult ki?

Elfogadott tankönyv. A tiszai ág hitv. ev. egyházkerület népiskolai tankönyv bíráló bizottsága, mely Fabricey János eperjesi tanítóképző intézeti tanár mint alapbíró, Kulik Márton miskolczi tanító mint felülbíró, Stoffan Lajos nyiregyházi tanító mint előadóból állott, Simkó Endre „Gömör megye Földrajza“ című tankönyvét a gömörmegyei elemi iskolák III-ad osztálya számára tankönyvvül elfogadta, illetve ajánlotta.

§ Fürdő saison vegén. Csiz. Beköszöntött a „br.“ s ez a berregése az őszi első hónapnak szétröpti nagyrészt a fürdővendégeket a fürdőkből, akár csak egy tisztességes berregés a verebekt a fárl. Legmohóbban távozik a nagyvárosi ember: ha ujjaeledt egészsége vagy idegzete, hogy újra élvezhesse a félebredett saisonnal a nagy város kellemes izgalma, mozgalmas életét. Szomoruban távozik a falusi ember, hisz egyforma életsorába szövődött élénk fürdői élet szinte fogva tartja, de legszomoruban távozik mindenesetre az, legyen az nagy város vagy falu embere, ki a fürdőben egészséget, gyógyulást remélve, esalódva távozik. Megyei fürdőink közül ugyszólván csak Csiz bírván nagyobb számú állandó fürdővendégekkel, itt beszélhetünk főkép az apostolok vagy betegek oszlásáról. S ha nem esalódunk, az oszlás általán vig volt, a melyet csak egy keserű érzés zavarhatott meg, mit bizonyára a válás természetes érzése okozott: de az a vígság, ami azt is elmosta, a Cura tapasztalt jó hatása által volt ébresztve, s ha ennek mult évi híre nyilatkozott meg a tényben, hogy ez idén Csizben 500 állandó rendes s 300 bejáró fürdővendég volt, összesen tehát 800, ugy a jó eura az ideai örvendetes híre, előreláthatólag az ideai számot jövő évre fel fogja rugtatni. Ehhez képest az igazgatóság már most előre gondoskodik a fürdő nagyobbitásáról, s két nagyobb szabású, villaszerű lakház építése vétetik folyamatba. Örvendetes hírül vihetik a távozók azt a körülményt is világga, hogy a fürdő saison kimultával Csizben még mindig 63 vendég van, s még mindig jönnek újak. — Rozsnyó. Nem hagyhatjuk szó nélkül Rozsnyó város vasas fürdójét sem, mely ujjaépitve 37 új szobával az idén adatott át a forgalomnak, s örömmel constatáljuk, hogy ez a megyei fürdők is fellendülést s fejlődést mutat. A víz gyógyereje az újabb vizsgálódások s tapasztalatok alapján különösen vérszegényeknek bizonyult áldásosnak, sőt mint klimatikus hely is előnyösnek bizonyult. Nagy előnye, hogy Rozsnyó várostól kocsin 10 percz alatt elérhető. Mint kirándulási gőcpont, pedig éppen a legbiztosabb hely touristáknak, mert Dobsina, Aggtelek, Kraszna-Horka, Szádelő könnyen elérhető. Mindezen előnyök a fürdőnek is biztosítani fogják, hogy a jövő évi seson itt is ujult élénkséggel köszöntsön be. A derék tulajdonosok Flúts testvérek hatvanezer frtot fektettek a fürdőbe.

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Hirdetés.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy elhunyt férjem **czukrász üzletét** továbbra is folytatom. Együttal magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlom.

Tisztelettel

Özv. Miskolczt Istvánné.

Árverés.

A rimaszombati takarékpénztárnál annak idején ki nem váltott vagy meg nem hosszabbított zálogtárgyak folyó 1892. szeptember hó 20-án délután 2 órakor nyilvános árverésen az intézet helyiségében el fognak adatni.

Rimaszombat, 1892. szeptember 3-án.

Az igazgatóság.

Eladó zongora.

Egy jó karban levő zongora jutányos áron eladó. Hol? — Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Kereskedő tanuló.

Csenka Albert vegyeskereskedésében Nagy-Rőczén egy 13—14 éves ifju, ki legalább 2—3 gymnasiumi vagy polgári iskolát végzett, tanulóul felvétetik. — Értekezhetni a feltételekről ugyanott.

Hirdetmény.

Molnár Viktorné ő nagysága abafali gazdaságában 20 darab 2—3 éves tenyészkos eladó. — Megtekinthetők és a feltételek megtudhatók Szakall János gazdatisztnél Abafalán.

Makk-eladás.

A méltóságos báró Luzénszky Henrik ur tulajdonát képező

igen dus makk termés

(Balinez, Jelene, Török 1000 kat. hold) szabad kézből eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal Osgyánban.

Hirdetmény.

3804. sz. — A rimaszombati királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Özv. Török Istvánné Majomi Mária végrehajtást szenvedő elleni 28 frt 94 kr. adókövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombatban fekvő a rimaszombati új 935. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 2033. hrszából Özv. Török Jánosné Majomi Máriaat illető egyharmad részére az árverést 330 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi október hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor a rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 33 forintot készpénzben vagy az 1881: LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törvényezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi június hó 30. napján. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. 23061. Altdorffer, kir. törvényszéki bíró.

RAKOTTYAY TESTVÉREK

papir- és könyvkereskedése, könyvkötészet

Rimaszombat, Fő-tér 4. sz. (Soós Mihályné-féle házban.)

Üzletmegnyitás.

Alólirottak tisztelettel tudatják a nagyérdemű közönséggel, hogy folyó évi augusztus hó 28-án a Főtéren özv. Soós Mihály házában (a városháza mellett) egy minden igényeket kielégítő papir- és könyvkereskedést, valamint könyvkötészetet nyitunk. Ajánljuk a különféle tudomány s-, szépirodalmi-, vallásos-, ima-, iskolai-, író és üzleti könyveinken kívül a nagyválasztéku író-, levél- és rajzpapírjainkat; nemkülönbén író- és rajzeszközöinket; valamint különféle díszműauinkat, u. m. albumok, emlékkönyvek, író-mappák, tintatartók stb. stb. a legjutányosabb árak mellett.

Gymnasiumi, polgári és népiskolai tankönyvek szintén kaphatók és ezeknek bekötötése gyorsan és jutányosan eszközöltetik.

Ugyanitt Simkó Endre szerzőtől megjelent „Gömör-Kishontmegye Földrajza” 20 kr. és az új italméresi törvény 40 kron kapható.

Uj vállalatunkhoz a n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk Rimaszombat, 1892. augusztus 24-én kiváló tisztelettel

3—3

RAKOTTYAI TESTVÉREK.

Makk eladás.

A báró Vay Dénesné tulajdonát tevő derenesényi és szilistyei erdő

folyó évi makktermése

mely 400 drb sertés számára elégnek mutatkozik, s 2000 fitra van becsülve, szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad Molnár József ügyvéd Rimaszombatban.

HEKSCH BERTALAN,

csemege-, fűszer- és lisztkereskedése

Rimaszombat, Főtér 25. sz. (Fáth József iparbanki pénztáros ur házában).

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy nagybátyám, Weisz Károly ur üzletéből kiléptem, s helyben a Főtér 25-ik sz. a. — Tóth József iparbanki pénztáros ur házában — egy minden tekintetben jól felszerelt

csemege-, fűszer- és lisztkereskedést

nyitottam. — Miután a kereskedelem ezen ágában nagybátyám üzletében való 20 évi működésem alatt lehető legalaposabb jártasságot szereztem: ez a kedvező körülmény is remélni enged, hogy a nagyérdemű közönség, — melynek jóindulatát a jutányos árak mellett való pontos és lelkiismeretes kiszolgálat által is teljes mértékben kiérdemelni fogyekeztem lesz. — becses pártfogásában részesítend.

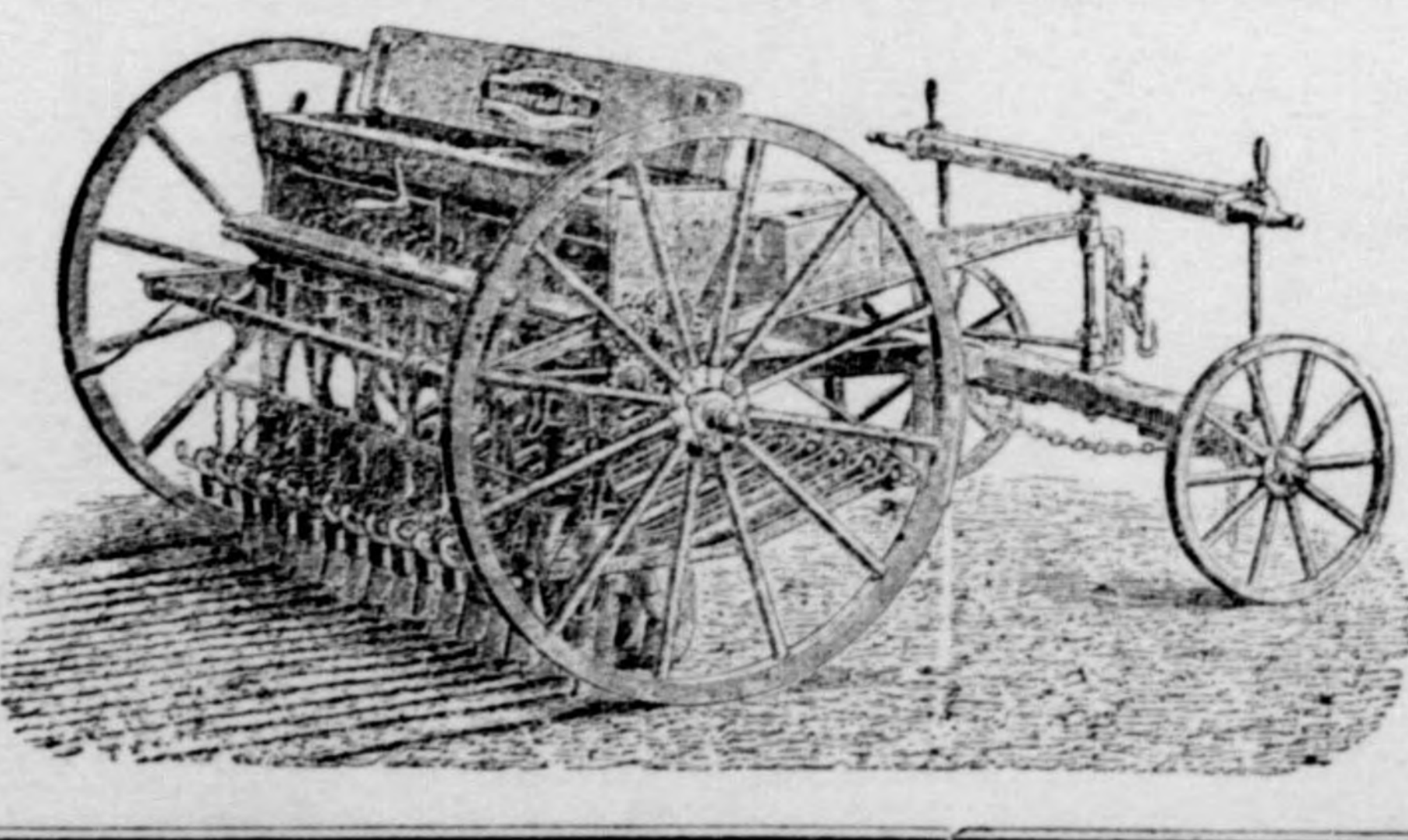
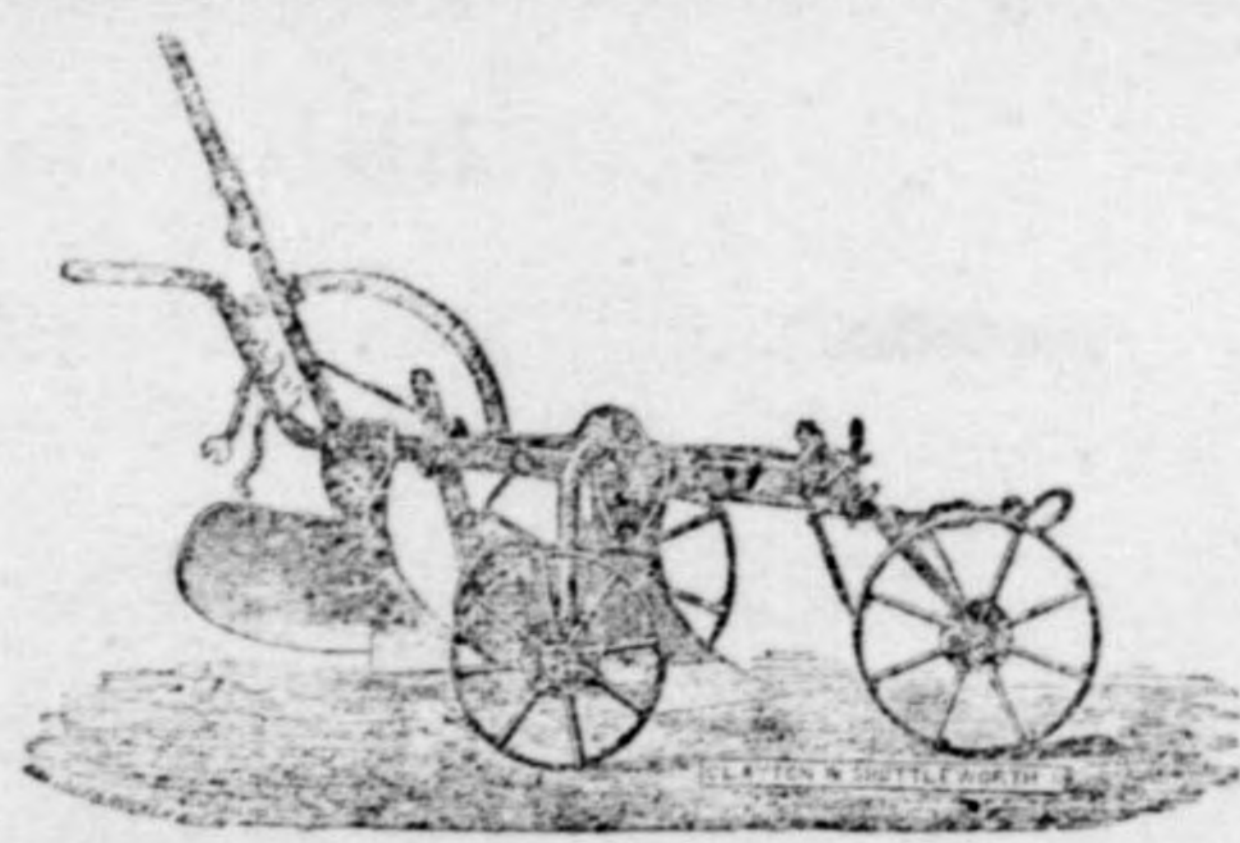
A n. é. közönség szives támogatását és pártfogását kérve, maradtam

Rimaszombat, 1892. augusztus 24-én.

Teljes tisztelettel

3—3

HEKSCH BERTALAN.

HERCZ ZSIGMOND

gazdasági gépgyára, kazánműhelye, vasöntődéje,

Clayton és Shuttlewort gépgyárosok képviselősege
MISKOLCZON.

Ajánlva az őszi idényre

CLAYTON és SHUTTLEWORTH-féle

Universal és könnyebb Junior-Drill sorvetőgépeket, továbbá az általánosan kitünőnek bizonyult DCN. és könnyebb DCL. kettős ekéket, a nagy kedveltségnek örvendő

egyetemes aczéleket,

boronákat, rögtörőket, tisztítórostákat, szóróvetőgépeket, szecsavágó, répavágókat, takarmányfülllesztőket.

Tűszekrények, locomobilok javítását ajánlom eséplés bevégezte után eszközölni.